

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра наук про здоров'я**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБАМ ІЗ ЗАЛЕЖНОСТЯМИ
ТА ЇХ СІМ'ЯМ**

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітня програма:	Клінічна психологія
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова навчання:	українська

Ужгород – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологічна допомога особам із залежностями та їх сім'ям**» для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» Освітньо-професійної програми «Клінічна психологія»

Розробник: Анна ІВАЦЬ-ЧАБІНА, викладач кафедри наук про здоров'я

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я

Протокол № 16 від «14» серпня 2024 року

В/о завідувача кафедри Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від «14» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Анна Іваць-Чабіна, 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120	8-й	
Кількість модулів – 2	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 год. самостійної роботи студента – 3,5 год.	4-й	
	Лекції:	
	20	
	Практичні (семінарські):	
	40	
	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	60 год.	
Вид підсумкового контролю: залік		
Форма підсумкового контролю: усна		

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологічна допомога особам із залежностями та їх сім'ям**» побудована з урахуванням змісту Освітньо-професійної програми підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю 053 «Психологія». Вона належить до циклу вибіркових дисциплін та передбачає формування у здобувачів вищої освіти спеціальних компетентностей з питання змісту психологічної допомоги особам із залежностями та їх сім'ям.

Мета дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти із такими формами прояву ігрової залежності, як проблемний і патологічний гемблінг, а також з особливостями ігрової комп'ютерної залежності та із сучасним діагностичним інструментарієм для різних форм ігрової залежності, сформувані практичні вміння й навички роботи з означеною проблематикою, забезпечити якісну підготовку майбутнього фахівця в сучасних умовах.

Відповідно до Освітньо-професійної програми вивчення дисципліни формуються складові професійної компетентності:

Інтегральна. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні)

Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.

Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога

Розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології

Розуміння принципів та вміння комплексно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції, психореабілітації та психопрофілактики

Розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби

Розуміння зв'язку клінічної психології з суміжними сферами знання (психопатологією, патопсихологією, психофізіологією, нейрофізіологією, нейропсихологією, психосоматикою, наркологією, дефектологією, психотерапією, ін.) та використання інтегративного підходу в своїй діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Психологічна допомога особам із залежностями та їх сім'ям**» є опанування таких навчальних дисциплін Освітньо-професійної програми (ОПП): ОК10 Загальна психологія, ОК16 Психологія розвитку та вікова психологія, ОК18 Психологія особистості (теорія особистості в клінічній практиці), ОК29 Адиктологія та психологія деструктивної поведінки.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного і оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після опанування навчальної дисципліни **«Психологічна допомога особам із залежностями та їх сім'ям»**:

Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми у дітей з порушенням ментального здоров'я та пропонувати шляхи їх розв'язання.

Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного і оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.

Розробляти завдання психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість проведених інтервенцій.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- письмові роботи (складання тез лекцій, написання рефератів; виконання проєктів, модульна контрольна робота);
- усні відповіді (дискусія з проблеми, групове коло ідей, індивідуальне та фронтальне опитування, бліц-опитування);
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: письмові роботи, усні відповіді.

Форма модульного контролю: письмова 3 питання – 2 теоретичні питання, 1 питання практичного спрямування.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами.

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з поточного оцінювання, виконання самостійної роботи, модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
ПР 30 б., СРС 20б.											

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання

(модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	50	100
										ПР.30 б.	СРС 20 б.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
1. Практичні заняття*	10	30	10	30
1.1. Письмове чи онлайн тестування при тематичному оцінюванні	1 (10 тестів)	10	1 (10 тестів)	10
1.2. Глосарій: термінологічний диктант	1	5	1	5
1.3. Усна відповідь	4	10*	4	10*
1.4. Розв'язок ПОЗ**	1	5	1	5
3. Самостійна робота (виконання навчально-дослідних завдань).	5	20	5	20
3.1. Тези доповіді, добірки статей, анотований список джерел	1	7	1	7
3.2. Презентація результатів виконаних завдань ***	1	5	1	5
3.3. Укладання схем/ порівняльних таблиць/ картотеки методик з обґрунтуванням застосованих параметрів	1	8	1	8
4. Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

* розраховується як середній бал за всі практичні

** професійно-орієнтована задача

*** виконується за вибором студента

Примітка. Навчання на сайті <https://prometheus.org.ua/> ПРОГРАМИ ЄС ЕРАЗМУС+ з поданням сертифікату про результат навчання.

При оцінюванні СРС визнаються та зараховуються результати неформального та/або інформального навчання, які за тематикою та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його складовим (розділ, тема, індивідуальне завдання тощо), передбачені РП даного освітнього компонента (Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 99/01-04 від 19.12.2023 р.(п.2.8, п.2.9)).

Критерії модульного поточного оцінювання для денної форми навчання

Поточне оцінювання проводиться під час практичних занять. Кількість балів виставляється інтегровано за роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи і включає: виконання письмових робіт, усні відповіді, МКР.

Загальна кількість балів модульного поточного оцінювання – 100.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни для здобувачів освіти денної форми навчання

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Загальна к-сть балів
Оцінювання роботи на практичних заняттях, інтегроване з самостійною роботою студента: – виконання письмових робіт складання тез лекцій, написання рефератів;	

виконання проєктів та інші. – усні відповіді (дискусія з проблеми, групове коло ідей, фронтальне та індивідуальне опитування, бліц-опитування);	50
– модульна контрольна робота	50
Разом	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи для здобувачів освіти

Модульна контрольна робота оцінюється в 50 балів та складається з 3 питань – 2 теоретичного змісту, 1 питання практичного спрямування. Кількість варіантів завдань відповідає кількості студентів групи. Кожне теоретичне питання оцінюється від 1 до 15 балів, практичне завдання – 20 балів. Критерії оцінювання: правильність відповіді, повнота висвітлення змісту питання, аргументація відповіді, знання ключових понять; логічне, послідовне викладення думок, узагальнення, формулювання висновків; дотримання норм культури писемного мовлення, наукового стилю викладу думок.

Таким чином, максимальна оцінка студента за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю для денної форми навчання

Підсумковий модульний контроль включає **залік**.

До семестрового контролю здобувач освіти допускається у разі, коли його підсумкова модульна оцінка становить не менше 35 балів (за 100-бальною шкалою). Здобувач освіти не допускається до семестрового (курсового) контролю, якщо його підсумкова модульна оцінка становить менше 35 балів. Якщо здобувач освіти не з'явився на залік у визначений час, то у відомості обліку успішності викладач записує його підсумкову модульну оцінку при умові, що вона не менша 60 балів, або «не з'явився», якщо ця оцінка становить менше 60 балів.

Під час заліку студент дає відповіді на 2 теоретичних питання та 1 практичного спрямування. Критерії оцінювання усних відповідей заліку:

зараховано (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв психологічні вимоги до добірки завдань для просвітницької та корекційної роботи із залежностями;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію.

зараховано (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, шляхів проведення корекційно-розвивальної роботи із залежностями;
- під час відповіді припустився деяких неточностей, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

зараховано (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- володіє матеріалом, але відповідає з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, проте спостерігаються труднощі в узагальненні матеріалу щодо видів просвітницької та корекційної роботи із залежностями;

зараховано (64-73 бали, D) заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
  - виконує завдання, але зі значною кількістю помилок;
  - припускається помилок при формулюванні окремих понять;
- зараховано (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:
- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії; відповідь поверхова, без формулювання висновків.
- оцінка зараховано (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:
- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;
  - не володіє системою практичних умінь, передбачених робочою програмою.
- оцінку зараховано (35 балів, F) – виставляється студенту, який:
- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
  - виконав практичні завдання на незадовільному рівні, не орієнтується у них;
  - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення курсу дисципліни без повторного її вивчення.
- Якщо студент не з'явився на залік у визначений час, то у відомості викладач записує його підсумкову модульну оцінку (при умові, що вона ≥ 60 балів) або «не з'явився», якщо ця оцінка становить менше 60 балів.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи залежної поведінки

Тема 1. Поняття про залежність. Види залежностей. Співзалежність.

Тема 2. Патологічна залежність від азартних ігор (гемблінг)

Тема 3. Залежність від комп'ютерних/онлайн-ігор як різновид ігрової залежності

Тема 4. Інструменти та завдання діагностики схильності військовослужбовців до ігрової залежності

Тема 5. Діагностичні методики першого рівня – виявлення групи ризику серед різних цільових груп

Модуль 2. Методи діагностики та корекції залежностей

Тема 6. Методики діагностики гемблінгу для поглибленого психологічного вивчення військовослужбовців

Тема 7. Методики діагностики ігрової комп'ютерної залежності

Тема 8. Просвітницька робота із сім'ями, в яких є особи, залежні від психоактивних речовин (ПАР)

Тема 9. Особливості психологічної допомоги співзалежним членам сім'ї

Тема 10. Організація психологічного супроводу співзалежним членам сім'ї: основні форми та методи роботи

6.2. Структура навчальної дисципліни

	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л	с.р	і.р.		л	п	л	с.р	
1	2	3	4	5	6		8	9	10	11	12	
Модуль 1. Теоретичні основи залежної поведінки												

Тема 1. Поняття про залежність. Види залежностей. Співзалежність	10	2	2	6							
Тема 2. Патологічна залежність від азартних ігор (гемблінг)	10	2	2	6							
Тема 3. Залежність від комп'ютерних/онлайн-ігор як різновид ігрової залежності	10	2	2	6							
Тема 4. Інструменти та завдання діагностики схильності військовослужбовців до ігрової залежності	12	2	4	6							
Тема 5. Діагностичні методики першого рівня – виявлення групи ризику серед різних цільових груп	12	2	4	6							
МКР 1	2		2								
Разом за змістовим модулем 1	56	10	16	30							
Змістовий модуль 2. Методи діагностики та корекції залежностей											
Тема 6. Методики діагностики гемблінгу для поглибленого психологічного вивчення військовослужбовців	12	2	4	6							
Тема 7. Методики діагностики ігрової комп'ютерної залежності	12	2	4	6							
Тема 8. Просвітницька робота із сім'ями, в яких є особи, залежні від психоактивних речовин (ПАР)	10	2	4	6							
Тема 9. Особливості психологічної допомоги співзалежним членам сімей	12	2	4	6							
Тема 10. Організація психологічного супроводу співзалежним членам сімей: основні форми та методи роботи	10	2	2	6							
МКР 2	2		2								
Залік	2		2								
Разом за змістовим модулем 2	64	10	24	30							
Усього годин	120	20	40	60							

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	
		денна	заочн
Модуль 1			

1.	Тема 1. Цикли розвитку співзалежності у членів сім'ї та маркери її прояву	2	
2.	Тема 2. Програми з корекційної роботи із залежностями: теоретичний аналіз. Психологічні особливості патологічної залежності від азартних ігор (гемблінг)	2	
3.	Тема 3. Практикум: методики на виявлення комп'ютерної залежності (А.Р. Дроздікова-Заріпова та А.Р. Шакурова). Моніторинг досліджень	2	
4.	Тема 4. Практикум: методики на виявлення інтернет-адикції (Т.А. Нікітіна та О.Ю. Єгоров). Моніторинг досліджень	4	
5.	Тема 5. Аналіз діагностичних методик першого рівня – виявлення групи ризику серед різних цільових груп. Аналіз кейсів, моніторинг досліджень	4	
	Модульна контрольна робота	2	
Модуль 2			
6.	Тема 6. Практикум: методики діагностики гемблінгу для поглибленого психологічного вивчення військовослужбовців: - Методика діагностики схильності до різних видів залежності (Г.В. Лозова). - Опитувальник Анонімних ігроманів (GA-20)	4	
7.	Тема 7. Практикум: методики діагностики ігрової комп'ютерної залежності - Тест для діагностики Інтернет-залежності К. Янг - Скринінгова діагностика комп'ютерної залежності (Л.М. Юр'єва та Т.Ю. Больбот).	4	
8.	Тема 8. Просвітницька програма психологічної допомоги сім'ям, члени яких залежні від психоактивних речовин (ПАР)	4	
9.	Тема 9. Корекційна програма психологічної допомоги співзалежним членам сім'ї	4	
10.	Тема 10. Програма психологічного супроводу співзалежних членів сім'ї.	2	
	Модульна контрольна робота	2	
	Залік	2	
	Всього годин	40	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1			
1.	Тема 1. Інформаційна база професійного інструментарію фахівців щодо ментального здоров'я. Сучасні підходи до збереження ментального здоров'я осіб різних вікових груп. Огляд Інтернет-джерел	6	
2.	Тема 2. Структура корекційної програми: тренінги, групи підтримки, індивідуальні консультації в роботі із залежністю та співзалежністю	6	
3.	Тема 3. Огляд Інтернет-джерел (у т.ч. 1-2 вебінарів) з проблематики дисципліни	6	
4.	Тема 4. Розробка просвітницьких інформаційних буклетів з проблеми ігрової залежності/ пам'ятка для батьків.	6	
5.	Тема 5. Розробка просвітницьких інформаційних буклетів з проблеми ігрової залежності військовослужбовців.	6	
	Разом за змістовим модулем 1	30	

Змістовий модуль 2			
6.	Тема 6. Підібрати до професійного портфоліо психодіагностичний інструментарій для дослідження різних видів залежностей.	6	
7.	Тема 7. Підібрати до професійного портфоліо техніки для корекційної роботи із залежними особами (індивідуальні і групові практики роботи).	6	
8.	Тема 8. Аналіз Інтернет-джерел: з досвіду роботи психолога/психотерапевта із дітьми із залежною поведінкою	6	
9.	Тема 9. Арттерапевтичні вправи на корекцію емоційно-вольової сфери дітей осіб із залежною поведінкою (вибір виду залежностей – індивідуальний).	6	
10.	Тема 10. Техніки та методи психотерапевтичного супроводу сімей із залежністю та спів залежністю.	6	
	Разом за змістовим модулем 2	30	
	Всього годин	60	

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійний комплекс, гаджети

Програмне забезпечення: робоча програма; методики діагностики, презентації програмового матеріалу.

Методи навчання

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: словесні – бесіда, розповідь, пояснення, диспут; наочні – демонстрація, візуалізація; практичні – проекти, дослідницькі завдання; за логікою викладу – індукція, дедукція; за рівнем пізнавальної активності – проблемний виклад, частково-пошукові, інтерактивні, дослідницькі.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кокун О.М., Мороз В.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Діагностика схильності військовослужбовців до ігрової залежності : метод. посіб. Київ : 2022. 144 с.
2. Ігроманія: сучасні реалії та шляхи подолання: науково-популярний посібник / І.Я. Пінчук, С.І. Табачников, О.О. Древіцька, К.В. Аймедов, О.С. Осуховська, А.Г. Шевцов, О.В. Колодежний та ін.; за ред. д.мед.н., старшого наукового співробітника І.Я. Пінчук та д.мед.н., проф. С.І. Табачникова. К. : ТОВ «Медичний журнал «Нейроньюс», 2018. 60 с. URL: <https://www.naiiu.kiev.ua/news/profilaktika-igromaniyi-sered-pereminnogo-osobovogo-skladu-nni-n-3-navs.html>

Допоміжна література

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. Посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Богданов С., Залеська О. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації: методичний посібник для педагогів. Київ : Пульсари. 2018. 76 с.
3. Безпечний простір. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів : навч.- метод. посіб. Вид. 3-тє, доп., виправ. / Богданов

С. О., Гніда Т. Б., Залеська О. В., Лунченко Н. В., Панок В. Г., Соловйова В. В. Заг. ред. : Чернобровкін В. М., Панок В. Г. Київ : Унів. Вид-во Пульсари, 2021. 368 с.

4. Запорожан В.М., Бітенський В.С., Аймедов К.В. Ігровий патерн у компенсації ноогенного неврозу. Одеський медичний журнал. Одеса, 2009. No 6 (116). С. 50–53.

5. Методичні вказівки щодо організації та проведення консультативно-корекційної практики для студентів галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія ОПП «Клінічна психологія»/ Розробник-укладач: Яцина О.Ф. 2024. 40 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Інформаційна база професійного інструментарію фахівців психологічної служби у системі освіти України. URL: mzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/informatsijna-baza-psyholohiv-ta-sotsialnyh-pedahohi/

2. Костева Т.Б. Вплив ментального здоров'я на життєдіяльність особистості. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2018/311-299-6.pdf>

3. сайт е-навчання <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>